

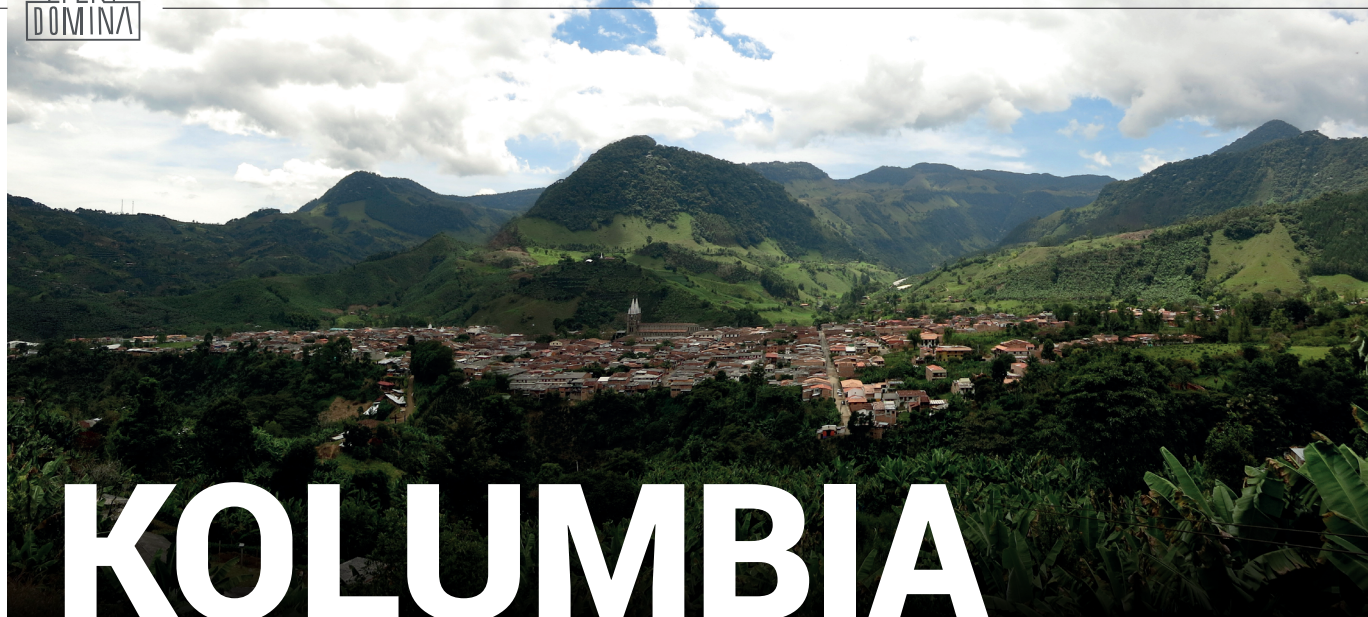

KOLUMBIA

SCENARIUSZ LEKCJI

TWÓRZ WSPÓLNOTĘ

Położenie

Państwo Kolumbia leży w północno-zachodniej części Ameryki Południowej. Graniczy z Wenezuelą, Brazylią, Peru, Ekwadorem i Panamą. Ma dostęp do Morza Karaibskiego i Oceanu Spokojnego. Jego powierzchnia jest dość duża, wynosi trochę ponad 1 141 tys. km², to czterokrotnie więcej niż obszar, który zajmuje Polska. Na tym terenie mieszka około 49,2 mln ludzi.

Stolicą państwa jest Bogota, która leży w centralnej części Kolumbii. Jest największym miastem w kraju i ma prawie 8 mln mieszkańców. Położona jest w najwyższych górach na tym kontynencie – Andach – na wysokości 2640 m n.p.m., czyli jeszcze wyżej niż najwyższy szczyt w naszym kraju – Rysy. Jest centrum naukowym i kulturalnym, bywa nazywana Atenami Ameryki Południowej.

Nieodkryty kraj kontrastów, smaków, zapachów i tańca

W kraju tym znajdziemy rajskie plaże z czystą, przejrzystą wodą i złotym piaskiem, a także wysokie góry ze śniegiem, ostrymi szczytami i pięknymi widokami. Ponieważ Kolumbia leży wzdłuż równika, to przez cały rok jest tu ciepło, ale duże różnice wysokości powodują znaczące zróżnicowanie temperatury.

Piękno naturalnej przyrody oraz bogactwo kulturowe Kolumbii nie zostały jeszcze skażone turystyką masową. Dzięki temu odwiedzający mogą cieszyć się zielenią tropikalnych lasów, nurkowaniem w szmaragdowej wodzie, wędrówkami po wysokich górach, a także zwiedzać zabytki architektury kolonialnej oraz posmakować lokalnych specjałów będących mieszanką trzech tradycji kulinarnych: indiańskiej, afrykańskiej i hiszpańskiej. Wpływy tych kultur widoczne są również w folklorystycznej muzyce i tańcach.

Pozycja kobiet w świecie macho

W Kolumbii nadal silnie zakorzenione są wzorce kulturowe ról społecznych kobiet i mężczyzn. Typowy macho ma być mę-

ski, decydujący i dominujący, a kobieta powinna być uległa, ofiarna i zależna najpierw od ojca, a później od męża. Do jej obowiązków należy zajmowanie się domem, rodziną i wychowaniem dzieci.

Sytuację kobiet pogarsza jeszcze wojna domowa od lat niszcząca kraj. Konflikt między armią rządową, lewicową partyzantką, prawicowymi bojówkami paramilitarnymi oraz gangami narkotykowymi przyczynił się do śmierci ponad 220 tys. osób, a ponad 8 mln musiało uciekać ze swego miejsca zamieszkania.

Migranci wewnętrzni to często kobiety, które, chcąc uchronić życie swoje i dzieci, decydują się na opuszczenie domów oraz pozostawienie dotychczasowego dorobku.

Chociaż w 2016 roku rząd zawarł pokój z FARC (Rewolucyjnymi Siłami Zbrojnymi Kolumbii), sytuacja kobiet się nie poprawiła. Są one nadal ofiarami tradycji, systemu, bezprawia i braku zainteresowania ich problemami.

Razem można więcej, bezpieczniej i lepiej

Osoby przesiedlone często znajdowały schronienie w slamsach. Tam jednak nadal nie miały zagwarantowanego bezpieczeństwa dla siebie i swoich dzieci. Codziennie narażone były na przemoc i wykorzystywanie.

Kolumbijki postanowiły wziąć sprawy w swoje ręce i wspierane przez prawniczkę Patrycję Guerrero zbudowały Miasto Kobiet. Składa się ono z blisko 100 domów wzniesionych przez nie samodzielnie. Tutaj znalazły swoje miejsce kobiety, które zostały przymusowo przesiedlone lub doświadczyły przemocy fizycznej oraz psychicznej. Wzajemne wsparcie, pomoc i zrozumienie to podstawy organizacji życia na tym obszarze. Tu kobiety stały się architektami przede wszystkim zmian społecznych.

Kulczyk Foundation postanowiła wesprzeć siłę kobiet, przeznaczając fundusze na stworzenie miejsc, gdzie będzie prowadzona terapia, konsultacje medyczne i warsztaty szkolenia zawodowego. Razem można więcej!

Czas trwania
45 minut

TEMAT

Twórz wspólnotę

Zaaranżuj salę do pracy w grupach. Wydrukuj materiały z załączonej płyty. Przygotuj projekcję fragmentów filmu zamieszczonych na płycie. Przed zajęciami zapoznaj się z całym odcinkiem dostępnym na stronie www.kulczykfoundation.org.pl.

DLACZEGO WARTO PORUSZYĆ TEN TEMAT

Jedną z ważniejszych potrzeb młodych ludzi jest potrzeba przynależności do grupy rówieśniczej. Uczniowie w wieku 10–12 lat szukają akceptacji, wsparcia kolegów i koleżanek. Interesują się tym samym co ich rówieśnicy. Są gotowi do określania wspólnych celów i podejmowania wynikających z nich zadań. Jednocześnie potrafią zrezygnować z indywidualnych celów i preferencji na rzecz tych, które grupa uznała za istotne. Funkcjonowanie w środowisku rówieśników daje jednostce poczucie bezpieczeństwa, a między członkami grupy tworzy się specyficzna więź, która sprawia, że grupa staje się spójna, zwarta, zdolna do skutecznego działania. To ogromny potencjał młodych ludzi, który staje się podstawą tworzenia przez nich relacji przyjacielskich. Dzięki więzi grupowej kształtuje się też poczucie solidarności. Uczniowie są więc zdolni do tworzenia wspólnoty, której członków łączy relacja solidarności, co przejawia się tym, że wspierają się, współdziałają i wspólnie ponoszą odpowiedzialność za swoje działania. W grupie rówieśniczej – we wspólnocie – uczą się takich pojęć, jak: zobowiązanie, lojalność, odpowiedzialność za przyjaciela i za grupę. Rozwijają takie uczucia, jak m.in.: pragnienie chronienia przyjaciół przed sytuacjami niebezpiecznymi, zagrażającymi, chęć dzielenia z nimi radości i trosk. To zatem najlepszy moment, aby podczas klasowych rozmów podjąć temat wspólnoty, razem spróbować ją zdefiniować, określić motywy działań wspólnotowych, a może również wyznaczyć sobie wspólne cele. Zapraszamy do działań inspirowanych reportażem na temat wspólnoty założonej w Kolumbii przez Patricię Guerrero.

Zagadnienie

Cele

CELE ZAJĘĆ

Może uda się zrobić z uczniami jeden krok, może dwa, a może aż trzy. Zawsze będzie to Wasz wspólny sukces – Twój i Twoich uczniów!

Krok 1 – WIEM: Uczeń wie, iż poczucie przynależności jest jedną z podstawowych potrzeb człowieka. Zdaje sobie sprawę, że bycie częścią wspólnoty może zmienić jakość życia.

Krok 2 – CZUJĘ: Uczeń zdaje sobie sprawę, że tworzenie wspólnoty i dobre relacje z innymi ludźmi zapewniają poczucie komfortu emocjonalnego.

Krok 3 – POMAGAM: Uczeń pomaga swoim rówieśnikom, angażuje się w życie szkolnej i lokalnej społeczności.

Wprowadzenie

WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Przed lekcją przygotuj taśmę klejącą, nożyczki, markery i kartki papieru formatu A4. Zadanie rozpoczniacie od przywitania się i minuty poświęconej uśmiechaniu się do siebie – badania pokazują, że uśmiech na polecenie wywołuje takie same reakcje w mózgu jak uśmiech naturalny. Stańcie w kręgu, przypomnij uczniom jakąś zabawną sytuację, którą wspólnie przeżyliście, lub opowiedz żart. Następnie poproś uczniów, aby pomogli sobie nawzajem poprzyklejać na plecach kartki. Zadanie, które mają wykonać, polega na zanotowaniu na każdej kartce miłej wiadomości lub krótkiej informacji dla jej właściciela. Wpisy powinny pozostać anonimowe. Po uzupełnieniu kartek uczniowie siadają w kręgu i czytają komentarze. Każdy wybiera najmilszy oraz najbardziej zaskakujący tekst i odczytuje je grupie.

Wskazówka:

Uśmiech służy do nadania jakiegoś komunikatu społecznego. Pojawia się bardzo wcześnie w rozwoju człowieka – w okresie niemowlęcym. Już wówczas ułatwia pogłębianie kontaktu z opiekunami, umożliwia też utrzymanie relacji z innymi ludźmi. Jeżeli chcemy tworzyć wspólnotę ludzi współdziałających, warto zwrócić uwagę na rolę uśmiechu w kontaktach społecznych.

Zapytaj uczniów:

- Jak czuliście się podczas wykonywania zadania?
- Czy znaleźliście na kartkach jakieś informacje, które was zaskoczyły?
- Jakie uczucia budzą w was takie ćwiczenia?

Wskazówka:

Zachęcamy, abyś wziął udział w ćwiczeniu, przez co pokażesz uczniom, że jesteś częścią wspólnoty, a nie widzem.

Film
– zapowiedź,
projekcja
i refleksja

ZAPOWIEDŹ PROJEKCJI FILMU

Zaproś uczniów do wspólnego obejrzenia przygotowanego materiału. Wyjaśnij, że jego bohaterki opowiadają o trudnych życiowych sytuacjach oraz o tym, jak życie w Lidze Kobiet Przesiedlonych – wspólnocie założonej przez Patrycję Guerrero – wpłynęło na nie i ich otoczenie. Zaznacz, że po projekcji porozmawiacie o ich wrażeniach i przemyśleniach wywołanych filmem.

PROJEKCJA FILMU

REFLEKSJA PO FILMIE

Rozmowę z uczniami zacznij od zadania pytań dotyczących treści filmu:

- Na ile życie bohaterów zmieniło się po wstąpieniu do wspólnoty?
- Co motywowało Patricię Guerrero do stworzenia wspólnoty – Ligi Kobiet Przesiedlonych?

Następnie rozpocznij rozmowę z uczniami od zadania pytania ogólnego:

- Czym jest wspólnota?

Jeśli uczniowie będą mieli problem z udzieleniem odpowiedzi, postaraj się naprowadzić ich na właściwy wniosek. Opowiedz im o piramidzie potrzeb stworzonej przez Abrahama Masłowa oraz o tym, że potrzeby przynależności i miłości znajdują się w sferze podstawowych potrzeb człowieka. Zapytaj uczniów, czy wiedzą, dlaczego tak jest. Przeanalizujcie wspólnie układ piramidy Masłowa i określcie, jakie jeszcze potrzeby zostały zaspokojone przez kolumbijską wspólnotę. Porozmawiajcie o tym, jaką wspólnotę tworzyacie jako klasa oraz jako uczniowie i pracownicy szkoły.

Wskazówka:

Postaraj się, aby uczniowie poczuli, że ich opinia ma znaczenie, zachęcaj do czynnego udziału w dyskusji. Pamiętaj, aby nie krytykować poglądów uczniów, choćby były skrajnie odmienne od Twoich. Podawaj je w wątpliwość, wywołuj dalsze przemyślenia, nie przekazuj jednak uczniom swoich sądów jako jedynych wartościowych.

ZADANIE

Tworzymy wspólnotę

Zaproponuj uczniom opracowanie planów aktywności dla wspólnoty szkolnej. Podziel ich na cztery zespoły, z których każdy ma za zadanie stworzyć program działań społecznych, zachęcających do współpracy w obrębie klasy i całej szkoły, powinny być one realne i możliwe do wcielenia w życie. Możesz prowadzić indywidualne konsultacje z grupami, staraj się jednak, nie sugerować gotowych pomysłów. Po wykonaniu tej części zadania poproś zespoły o zaprezentowanie swoich planów, przedstawienie celów oraz założeń projektów. Uprzedź uczniów, że każdy może zadawać pytania zespołom oraz proponować udoskonalenia programów. Na koniec zastanówcie się wspólnie, jakie korzyści dla wspólnoty i jednostki płyną z podejmowania takich inicjatyw społecznych.

Zadanie

Wspólnota Miasta Kobiet ma na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa.

ROZMOWA

Zapytaj uczniów:

- Czy stworzone przez was plany aktywności realizują wasze indywidualne potrzeby?
- Od czego zaczęlibyście działania, aby wprowadzić w życie opracowane plany?
- Czy dzięki wymyślaniu aktywności służących budowaniu wspólnoty zmieniliście swój stosunek do bycia jej częścią? Dlaczego tak się stało?
- Czy uważacie, że bycie członkiem wspólnoty może wpłynąć pozytywnie na czyjeś życie?
- Czy sądzicie, że mimo młodego wieku również możecie pomagać innym i udzielać wsparcia?
- Jakie działania moglibyście podjąć już dziś, chcąc aktywnie uczestniczyć w życiu wspólnoty?

Pozwól uczniom swobodnie omawiać ich punkt widzenia, nie krytykuj, jeśli ich wizja nie zgadza się z założeniem zajęć. Poproś o dokładne przedstawienie swojego stanowiska i poparcie go argumentami.

Podsumowanie

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Poprowadź uczniów przez następujące etapy:

1. Uświadomienie im wiedzy na temat sytuacji drugiego człowieka (WIEM);
2. Zwrócenie uwagi na rolę emocjonalnego rozumienia czyjegoś problemu i utożsamiania się z tą osobą (CZUJĘ);
3. Podjęcie decyzji o aktywnej pomocy (POMAGAM).

WIEM:

Pomóż uczniom zrozumieć, że tworzenie wspólnoty może zmienić jakość ich życia. Aktywne uczestnictwo w życiu społeczności, chęć niesienia pomocy czy dobrego słowa oraz wsparcie udzielane innym sprawia, że problemy i trudności, które musieliby pokonać samodzielnie, staną się wspólne. Świadomość bycia częścią grupy, której członkowie dbają o siebie nawzajem, dla których jesteście ważni, podnosi nasze poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości. Może też sprawiać, że mając wsparcie i znając zasoby swojej grupy, możemy mniej rzeczy uważać za zbyt trudne do zrobienia.

CZUJĘ:

Nie jest łatwo utożsamiać się z problemami osób żyjących w innych krajach czy na innych kontynentach. Poprzez prezentację filmu oraz rozmowę i refleksje dajesz uczniom możliwość wczucia się w sytuację innych. Natomiast poprzez tworzenie planów działań zachęcających do budowania relacji wspierającej uczeń zyskuje świadomość, że wspólnota jest szansą na to, aby zrozumieć potrzeby innych, ale również na to, aby jego potrzeby były rozumiane i ważne.

POMAGAM:

Wykorzystaj przeprowadzoną lekcję i nabyte umiejętności w przyszłości. Wybierzcie jeden dzień na poranny rytuał wspólnoty klasowej – rozmowy w kręgu o sprawach ważnych dla jej członków. Podczas tych wspólnych kilku minut pozwól ochotnikom pochwalić się ostatnimi osiągnięciami, zapytać o radę czy opowiedzieć o problemach lub wątpliwościach. Na zakończenie takiego spotkania wykonajcie grupowy uścisk. Takie chwile pomogą wam stworzyć więź, będziecie mogli lepiej się poznać i zbudować sieć zaufania.